

Atutalva

HAJDUFÖLD

1923. év január 28.

VASÁRNAP

Debrecen, V. evf. (22. sz.)

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 200 K.
EGYES SZÁM ÁRA 10 K

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ:
KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
TELEFON 3.48. SZÁM.

Magyarország és a világpolitika

Írta: dr. Bogya János nemzetgyűlési képviselő, volt főkonzul.

Gondterhes sűrű fellegek tornyosulnak ma Magyarország felett. Európa megmozdult s az akarat, amely mozgásba hozta hazánk legkérlelhetlenebb ellenségének: Franciaország diplomáciájának az akarata. Lehet-e attól jót remélni? Nem.

A világháború a nemzetközi életnek számos hatalmi tényezőjét döntötte porba s nemcsak Európa legősibb nemzete, Magyarország ment tönkre, de belső bajok hatalmi szempontból, katonailag letörték győző népeket is. Anglia és Amerika is kimerült e viaskodásban és a népeknek csak egy fegyvere maradt még Európa ősi földjén és ez a gazdasági politika, amelynek azonban az ágyú és a tank erősebb.

A kontinentális politikában, mint hatalmi faktor ma Franciaország játsza a vezető szerepet, amely nemzet ügyes diplomáciával rátette kezét a kisantatra és Lengyelországra és ma az európai helyzet urának mondható. De ez az uralom sem lehet örök, a vállalt feladat nem áll arányban Franciaország belső erejével és a tempó, melyet neki diplomáciája dikál, ki kell, hogy merítse erejét.

Franciaország nem jóvátételért, nem az igazság győzelméért küzd, nem megértést keres, de politikát csinál, melynek fogva kiaknázza az adott helyzetet s a kor szellemének megfelelő frazeológiával leplezve imperializmusát, keresztül gázol mindenben, mi útjában áll, hogy tönkre-

legye ellenségét és Európát érdekeinek megfelelően szervezze meg. Reánézve életkérdés a velük szemben számbeli tulsullyal bíró németiség erejének lecsapolása, mert jövőjének biztosítása az ellenség tönkretételével: politikájának legfőbb feladata. S ha a gazdasági érdek és az a köpönyeg, amellyel takarózik, képezi az igazságot Franciaországban is úgy, mint minden céltudatos nép-nél: nemzeti érdekének biztosítását és gazdasági érdekét, mely a nemzet nagy érdekeivel szemben csak másodrendű jelentőségű, akkor látja biztosítva, ha nemzeti létét nem látja többé fenyegetve.

De hiszen Franciaország gazdasági jövője különben is tökéletesen biztosítva van, mert hiszen az ország mezőgazdasága, ipara, mely a világpiacon minden versenyt kizáró specialitások által van képviselve, idegen forgalma s óriási gyarmatbirodalmi mely monopolistikusan használ ki a gazdasági megerősödésnek oly forrásait képezik, hogy e nemzet gazdaságát biztosítottak tekinthetjük.

A német erővel szemben való védekezése elsősorban azt a célt tűzte elébe, hogy Bismark művét, az egységes német birodalmat ismét szétzúzta, hogy azt lehetőleg két részre: Északi és Dél-Németországra válassza szét. Emellett egy oly gazdasági helyzetet akarok teremteni, amely kizárja a mai lakosság nagy számának megélhetését és ezzel kivándorlásra akarja kényszeríteni a lakosság egy részét.

Számit továbbá azzal is, hogy a modern diplomácia fegyverével, mely

az ellenséges nemzetek mindenekelőtt forradalmosítani igyekeznek és ezt elérendő, Németországban bolsevista jellegű zavargásokat idéz elő ami ott hamarosan polgárháborúra vezetne és miután Németország nagy decentrálizáltsága mellett lehetetlen az, hogy a bolsevizmus ott egységesen lépjen fel, biztosra vehető, hogy ez ott sporadikéban fellépő szociális forradalmi mozgalmakban fog nyilvánulni, amely mozgalmak azonnal meghozzák benn a reakciót és ezt követőleg a városnak és falunak egymással való szembehelyezkedését.

Franciaország csak ezt akarja. Ha pedig kontinentális politikáját kellőképpen körül bátyázza, Közép-Európa keletén, Németország hátában is egy, a francia érdekeknek megfelelő hatalmi szervezetet akar létrehozni. Ezért igyekeznek a déli- és északi szlávok egyesítésére, mert Franciaországnak még sokáig a pánszláv eszme lesz egyik leghatalmasabb támasza a világ politikában.

A ma tekintetbe jövő szláv népek között kétségtelenül Csehország játsza a vezető szerepet s Csehország teljesen francia járszalagon jár. Csehországnak néperdeke, hogy mint ipar állam a világpiachoz találjon utat s ezért minden igyekezete a cseh-szerb korridor létesítésére irányul.

Ennek azonban egy az élet vihariban megdöntött szikla áll útjában s ez: a magyar nemzet.

Nekünk tehát számolnunk kell azzal, hogy Franciaország ismét egy létünk ellen irányuló hatalmi ténynyel fordul ellentünk és megsemmi-

sítésünkre tör, mert ez a politika felel meg érdekeinek. Ha a déli és északi szlávok egyesülnek, akkor nemcsak Németország ellen tett megfelelő szövetségesre szert; de egyúttal olyan pozíciót is kivívott magának, mely másik nagy ellenségének Olaszországnak erejét is leköti. A játék a mi bőrünkre folyik s ha valaha, úgy most a diplomáciai ügyességre szükségük, úgy most kell mindent megmozgatnunk az iránt, hogy a francia imperializmus rajtunk keresztül gázolni képes ne legyen.

Az új tavasz új ébredést jelent és ennek nyomán talán a magyar nyár is kivirrad, mert ha bár Franciaország és a kisantant erős diplomáciával dolgozik is, minden emberi munkánál mégis erősebb a történelmi műve, mert ötletszerűen új Európát alkotni nem lehet.

Kelet felől dereng, Kemal pasa sikerei megmozdítják bennünk is a turáni vért és az idők azt mutatják, hogy azon biológiai erők, melyek a történelem folyamán érvényesültek, ma is élnek. A magyar akarat ma újból egy nagy próbára lesz téve s ezen a próbán győznie kell a magyar igazságnak. A magyar igazságnak, amely a Kárpátoktól az Adriáig terjedő Magyarországot hozza meg.

De minden nemzeti sikernek előfeltétele a belső egység. Nekünk tehát az egységes belső frontot kell megteremtelnünk, itt azonban tudnunk kell azt, hogy küzdelmünkben csakis a nemzeti társadalomra számíthatunk és az internacionalistákkal megegyezni nem lehet. Mert hiszen ezek minden egyezségben tőlünk

A szerencsés ember

Hamarosan rájött, hogy tenyerén kardja a szerencse. Aldott természetű gyerek, mondta már a dajkája is, mikor kicsi korában a fejetejére ejtette s ő még csak meg se nyikant. Később is, mikor játék közben hátbavágták a lapdával és ő sirva fakadt, a torna tanár pedig boszusan szólt rá: „Menj innen, te mulya” — ő boldogan állt félre, hogy zavartalanul élvezhesse társai torz fintorait. Mindenki becézte Jó fiul — mondották s vállon veregették. Ha olyankor szólította fel a latin-tanár, mikor nem készült, sietve megkérdezte tőle: „Ugye-e, tegnap a feje fájt?” És nem jegyzett neki.

De ez a hallatlan szerencse nem tette gögössé. Csak félt az érettség-től, hogy majd kiderül, mennyire visszaélt tanárai bizalmával. Szerencsére azonban az utolsó félévben megállapította az orvos, hogy tudósucshurutja van. Megiltották neki a tanulást; nagy sétákat tett a fakadó határban, figyelte az erdő életrendülését s néhány verset írt. Az érettségén maga se tudta, hogy esett át. Társaitól a tanáraiig mindenki erőlködve segített neki s a

mérges cenzor kedélyes adomával szakította félbe a feleletét. Ő is tiszteletteljesen mosolygott.

Két barátja, kiket elragadott költeményeivel, rábeszélte, hogy lépjen írói pályára. Kezdet kávéházba járni, lumpolt, cigarettázott. Ki is láhált betegségéből teljesen, mikorra a lap, mely hajlandónak mutatkozott közölni a dolgait, váratlanul megszűnt, mielőtt ő még nyomtatásban látta volna a nevét.

— Ez Isten uja, — mondotta, mert mélyen vallásos lélek volt. Nyilván igaza van anyusnak, valami becsületes polgári foglalkozás után kell nézmem.

Ki akart lépni az életbe, hogy mielőbb megismerje ormaít s örvényeit. Nem volt oka rettegni a mélységektől sem, Burokban született.

Ethunyt édes apja gögös rokonságából akadt egy tekintélyes rokon, ki késznek mutatkozott, hogy pártfogolja. Főtutazott a fővárosba. Már-már azt hihette, révbe jutott s szinte bántotta, hogy ily simán intéződik el a sorsa. Szerencsére a nagy befolyású rokon ép az érkezése napján szökött meg valami homályos ügyek miatt s így barátunknak mégis alkalma nyílt megismerni a szegény,

álláskereső fiatalemberek küzdelmeit. Boldogsága határtalan volt s míg győzte pénzzel, lelkesen kanalizta a zugvendéglők leveiseiben az öngyilkos legyeket. Keresetforrás nem mutatkozott, de őt ez sem izgatta. Elfogyván a pénze, két napi koplalás után egy hatost talált az esti korzón s betért egy feketére, hogy már valami meleget egyék.

Kedélyes söröző bácsi telepedett azt asztalához. Szóba állt vele. Ő közlékenyen adta elő élettörténetét, kiemelve benne a szerencse csodálatos szerepét. A bácsi nagyokat hehentett és erősen megnézte. Apró nyugtalan szemű ember volt, hatalmas vörös orral s szőrös, izzadt kezekkel.

— Tudja mit? — mondotta vállveregetve. Borkereskedő vagyok... Csak ép hogy inni nem szoktam soha. Szép pálya ez. Az apját jól ismertem Hm, az öreg Dömötört; hogyne. Épen szükségem volna egy fiatal emberre.

Igy lett ifju barátunkból gyakornok s kezdte érteni, mért nem szereti főnöke a bort. Igen használhatónak bizonyult, mindent elvégzett utasítás szerint. A vörösorru bácsi meg is

dicsérte s ő elégedett volt a sorsával. Néha írt még egy epedő verset a huncut kalaposlányhoz, kit reggelként látni szokott s kit feleségül akart venni, ha majd megismerkedik vele s nagyobb fizetése lesz.

Egy végzetes napon ez a vágya is teljesült, t. i. nagyobb fizetése lett. A borkereskedő érdeklődött, nem gondolt-e még nősülésre.

— Leghőbb vágyam! — felelte költőien.

— Elhatároztam, hogy magának adom a lányomat — folytatta a vörösorru bácsi. Az apját ismertem. Az öreg Vedrest... Hány éves is voltaképp?

— Huszonhárom — remegett némi tiltakozás a hangjában.

— Kissé fiatal, de jobb az ilyesmit előbb, mint soha... A leányom különben is huszonnyolc; meglesz köztük a szükséges korkülönbség... Istenem, hát már milyen szerencse volt ez! Végleges betetőzése egy kiváltságos életnek. Mennyivel komolyabb dolog egy ilyen tapasztalt, harminchárom éves nő, mint egy kis haszontalan kalaposlány, aki különben is menyasszony volt már s akit folyton őrizni kellett volna a szép-

követelnek csak előnyök, fölünk követelnek csak áldozatokat s a nyújtott előnyt kárunkra tőkésítik. A modern diplomácia első feladata az ellentét forradalmasítása, számoljunk tehát azzal, hogy az internacionalisták a kisantanttal egymásra fognak találni, hogy így mérjenek súlyos csapást Magyarországra.

Soha a kormányzat oly súlyos feladatok előtt nem állt, — soha annyi bölcsességet, céltudatot és erőt nem követelt a politika, mint éppen ma.

Caveant consulés!

Felemelték a dohányárakat

Budapestről jelentik: A pénzügyminiszter az általános forgalomban levő dohánygyártmányoknak és bel-földi különlegességi gyártmányoknak most érvényben levő árjegyzékét hatályon kívül helyezte és új árjegyzékét léptetett életbe. Az új árjegyzék szerint többek között a következő árak érvényesek:

Szivarak: Regalitás 57, Trabuco 50, Britannika 50, Milreis 45, Operas 40, Kuba, Portorico 35, Rositta 28, Cgarillos 18, Pannonia 10, vegyes külföldi 18. — **Szivarkák:** Nilus 15, Sztambul 14, Memphis 12, Sztultan 10, Mirjam 8, Király 8, Hölgy 7, Hercegovina 5 50, Duna 2 50, Dráma 2 50, Magyar 2 korona. Koronas 35, Amnarisz 15, Khedive 20, Princessas 12, Ibis 10, Dames 9, Moeris 9.

Pipa és szivardohányok: Legfinomabb török 100 grammos 1300, finom török 25 grm.-os 180, finom hercegovina 25 grm.-os 110, közepfinom török 75, dráma 70, kiváló finomságu magyar szivarka dohány 100 grm.-os 270, 100 grm. legfinomabb magyar pipa dohány 200 korona, 25 grm.-os legfinomabb magyar szivarka dohány 50, 25 grm. finom magyar 35, 25 grm.-os közepfinom magyar 32, 25 grm.-os hazai pipa dohány 26, 25 grm.-os kapadohány 26, 25 grm.-os magyar pipa dohány 20 korona.

sege miatt. Bár a borkereskedő lánya se volt csunya. Valami egészen egyéni bájt kölcsönzött arcának az a csinos kis bajuszka, mely határozottan szebb volt, mint szerencsés barátunké. Később, a háboru alatt fölpróbálta egyszer férje egyenruháját. Határozottan különb bakakáplár lett volna mint szerencsés barátunk.

A természetében is volt valami kápláros. Rendet tartott, kitünő fegyelmű volt. Szinte tülzása ment egyben-másban. De viszont rajongott az irodalomért is. Bródy Sándor örökbecsű remekeivel táplálkozott főképen.

Naplójába pontosan följegyezte, mennyire utálja a férjét s hányszor próbálta elfeledni még az emléket is egy komoly, érett uriember segítségével.

Szerencsére ez a könyv barátunk kezei közé került, ép, amikor vegleg elmerülni készült a mindennapiság posványában. Ekkor egy pillanatilag megrendült szerencséjébe vetett hite. Majdnem teljesen elhibázottnak érezte az életét. De csakhamar megtisztult a lelke. Rájött, hogy jól történt ez így.

Egy tragédiát akart írni, nagyot,

Takács Gyula

elektrotechnikai és erőátviteli vállalata elvállal minden e szakmába vágó munkákat. Villamos motor, Dynamó, csengő és világítási berendezéseket.

Vigkedvű M.-u. 52.

Kommunista összeesküvést fedeztek fel Pápán

Egy szociáldemokrata képviselő szervezte az összeesküvést

Pápa, jan. 27. A pápai rendőrség szenzációs kommunista összeesküvést leplezett le. A kommunisták a mostani államrendet akarták erőszakosan megváltoztatni.

A kommunistákat egy szociáldemokrata nemzetgyűlési képviselő szervezte, aki, több ízben leutazott Pápára, legutóbb január 18-án, amikor egy kőmíves lakasan gyűltek össze.

A szociáldemokrata képviselő ekkor kifejtette, hogy február közepén a Bethlen-kormányt az antant segítségével erőszakosan elfogják tiltani s az államrendőrséget lefognak fejeztetni s ezután ismét a proletárdiktatura veszi át a hatalmat.

A rendőrség több letartóztatást eszközölt.

Petőfi szellemét nem engedjük meghamisítani

Dr Bessenyei Lajos vezércikke a Fehér Ujságban — Az Ébredők előkészületei a mai Petőfi estélyre — Szellemi hatalom gazdasági erő

A debreceni Ébredők hivatalos lapjának, az országszerte ismert

Fehér Ujságban

mai ünnepi számában a szokott rovatokon és dr Zivuska kiváló értékezésén és dr Liszt Nándor változatos cikkein kívül „Petőfi” címmel vezércikkben dr Bessenyei Lajos méltatja

Petőfi magyar szellemét,

amelyet a zsidó lélek és a vörös eszme nemzetközinek akar elkommunizálni és meg akarja fosztani a magyarságot a hallhatatlan költő magyar lelkéből merített birodalomtól. A legnagyobb magyar költővel szemben írja le tiszteletét az Ébredők debreceni csoportja is, amikor Petőfi estélyt rendeztél ma este a Vármegyeházdán.

Szent kötelességét

teljesíti a magyarság, amikor Petőfit ünnepli — mondta dr Kovács Béla főtitkár az Éme szombati közgyűlésén — és szent kötelessége minden ébredőnek és minden jóérzésű magyar embernek, hogy az ünnepélyen részt vegyen. Ezt a kötelességét szívvlelélekkel teljesíti is az ébredő társadalom elannyira, hogy az Egyháztéri

Éme iroda szűknek bizonyult

a jegyekért jelentkezők befogadására: úgy, hogy az ünnepély külső kerete

is — eltekintve a kitünő műsortól — méltó lesz a költő emlékének s zsufoolt terem közönsége fogja Petőfi szellemét meghatottan ünnepelni. Az ünnepély előhangulata következtében szombaton szokatlanul

népes volt az Éme közgyűlése,

amelyen dr Iványi Béla elnök egy igen örvendetes szellemi öröknek alapul szolgáló gazdasági megerősödésünkhöz vezető eseményről számolt be, amelyet közgazdasági rovatunkban ismertetünk bővebben.

Négyezer ember hallgatta végig a párisi Petőfi-ünnepélyt

A kommunisták meg akarták zavarni az előadást

Pénteken délután színlügtig megtelt a párisi Sorbonne-egyetem diszterme. Petőfi születésének százéves évfordulója alkalmából ünnepelni jöttek a francia társadalom előkelőségei. Délután 2 órától kezdve sűrű tömegben érkezett a közönség az ünnepélyre. A diszterem, amelyben 4 ezer ember számára van hely, csakhamar szűknek bizonyult, úgy, hogy több, mint 500 ember a kapu előtt rekedt.

Az ünnepélyt a Marseilles és a Rákóczi-induló nyitotta meg, amelyet a 103-as gyalogezred zenekara adott elő. A nemzeti indulókat a közönség állva hallgatta végig.

Fortunát Strowskít, a Sorbonne tanára volt az első felszólaló, aki nagy figyelemtől kísérvé méltatta a költő jelentőségét.

Utána Jean de Bonnefon, a francia írói világ nevében beszélt. Jelkes szavakkal adózott a lánglelkű poétának, aki a szabadságért küzdve a haremzón esett el.

Tisseyre magyarbarát beszéde.

Ezután Pekár Gyula lépett az emelvényre, aki Magyarországnak és a Petőfi-társaságnak nevében mondott ékes franciasággal hosszabb beszédet. Szavait sűrűn szakította félbe a lelkes tetszés. A beszéd után hosszasan ünnepelték a szónokot.

Pekár felszólalása után Franciaország nevében De Monzie szenátor és Tisseyre válaszolt. Megemlékezett magyarországi utjában szerzett benyomásairól és elmondotta, hogy a magyarok körében milyen francia-barát érzelmekre talált. Hangzottatta, hogy a franciák is rokonszennvel viseltetnek a magyarok iránt és

annak a reményének adott kifejezést, hogy a modern Magyarország követni fogja azokat a hagyományokat, melyekért Petőfi küzdött.

Magyarországot — folytatta — fekete listára tették, pedig megérdemli, hogy rokonszennvel érdeklődjenek iránta a franciák, akik most még nem tudják, hogy milyen magatartást foglaljanak el Magyarország-gal szemben.

A szavatelok sorában nagy sikere volt Madeleine Roche-nak, a Comedie Francaise tagjának, aki Lucie De La Rue Mardrus hírneves írónak a centennárium alkalmából írt versét tolmácsolta.

A legnagyobb tetszést Paulay Erzsé aratta, aki díszmagyarban szavalt el két Petőfi-verset franciául.

Pekár Gyula kiuntelése

Az ünnepély előkelő közönségének soraiban a diplomáciai karnak, valamint a politika és művészet világának számos kitünősége volt jelen.

A magyar követségnek és a magyar kolonáinak tagjai teljes számban megjelentek.

Az ünnepélyt megelőzően Hevesi párisi ügyvivő átnyújtotta Pekár Gyulának az akadémiai pálmát a rozettákkal.

Zsidó hangok az ünnepélyen

Az előadáson kinos incidenst rögtönzött két magyarországi kommunista, akik abban a pillanatban, amikor Pekár az emelvényre lépett, hangosan kiáltozni kezdtek:

„Fehér terror.”

Az ünneprontók szavait azonban elfojtotta a tapsvihar, amely a magyar kormány kiküldöttjét üdvözölte.

A beszéd végén a két kommunista ismét botrányt akart csapni, mire kiverték őket a teremből.

Debrecen szobrot emel Petőfinek

A jog- és pénzügyi bizottság szombat délután tartott ülésen elhatározta, hogy a muzeumi bizottság javaslatát, mely Petőfi Sándor emlékének megőrkítésével foglalkozik, pártolólág terjeszti a közgyűlés elé.

Debrecen városa a javaslat értelmében Petőfi szoboralapot létesít, melynek gyűjtését egy 200.000 koronás adománnyal megnyitja. A szobor elhelyezéséről azonban egyelőre nem intézkedik.

A hortobágyi csárda faldit pedig emléktáblával jelöli meg a város, azonkívül minden évben irodalmi pályázatot hirdet olyan szépirodalmi írásműre, mely Petőfivel van vonatkozásban.

A jog- és pénzügyi bizottság a pályadíj összegét 20.000 koronában állapította meg.

Női és férfi kalapalkítások leg-szebben készülnek

SZÉLL GERGELYNÉL

Piacz u. 63.

Telefon 11-11.

KONCZ kelmefestő gyára

Debrecen, Péterfia-
utea 30 és Arany-
János-utea 10. szám.

Gyász esetén festések 24 óra alatt készülnek.

Vakoló kanállal...

Hányféleképpen mehet egy juhász a szamáron?

Irodalomtörténeti tanulmány,

melyet humoristánk úgy szerkesztett össze, hogy dolgozatot íratott a magyar irodalomtörténet nagyjaival kezdve a legrégebb időktől egészen napjainkig. A legjelesebb dolgozatokat itt közöljük szíves elbírálás végett időbeli sorrend szerint.

FELADAT: Petőfi Sándor születésének százszünetes évfordulójára alkalmából készített legfeljebb 10 soros költemény a nagy költő „Megy a juhász szamáron” című közismert verse alapján. Feltételek: 1. A juhász lábának földig kell érnie; 2. Költemény végén juhász nagyot üt a szamár fejére.

Ilosvay Selymes Péter: Az szegin juhász históriája.

Az juhász szamárra felült vala,
Lába sziki földet ére vala,
Mikor juhász hazaére vala,
Az babája elköltöze vala,
Ezír nyomórudat kapta vala,
Szamárát fejbeköltintá vala.

Báró Balassi Bálint: Bubánatban vagyok.

Boldogtalan vagyok,
Mert kínaim nagyok,
Gyűlik rajtam már a vész.
Földig ér a lábam,
Már hol'nan találok,
En szemeim, akit néz.
Szamaramnak fejét,
Üstökös tetejét,
Bottal veri be' a kéz,
Bottal veri be' a kéz.

Gróf Zrínyi Miklós: Az hortobágyi tenger syrénája.

Juhászt s bojtárt éneklek, puszták hatalmát,
Ki meg merie várni az halál haragját,
Ki szamáron üve elhagyta az nyáját,
Az kinek anyaföld horzsolta az lábát.

Az juhász ment haza nagy veszedelmére,
Szere'minek lelke főméne az mennybe,
Szobából kijöven pitvar elé ére,
Botjával ráüte az szamár fejére.

Berzsenyi Dániel: A juhászhoz.

Romlásnak indult hajdan erős juhász!
Nem látod azt, hogy lábád a földig ér?
Nem látod a vészes időknek
Ostorait szomorú lelkedben?

Egy gyenge szétlő földre terítetelt
A szép, nemes hölgy, élted imádata.
Csak egy dolog lehet tanácsom:
Üsd a fejét szamaradnak, — bojtár!

Risfaludy Károly: Juhász.

Bús vértől feketült bojtár sóhajva
Köszöntlek, lábád a földig
Tarka mezők szamarán — élér.
Holló szárnyaival lebeg otthon a zordon
enyészet,
Üssed a bús szamarat — Bottal a néma
fejét!

Himfy: Kesergő szerelem.

A nyájának őrizője
Hazafelé siet,
Halodék a szeretője;
Akit szívből szerete.
Úgy siet, mindhiába,
Meghalt, amíg odaért,
Miközben a juhász lába
Egészen a földig ért.
Amikor meg észre tére,
A szamárnak a fejére
Nagyot ütött botjával,
Igy bánt el a szamárral.

Ady Endre: A juhász rokona.

En a juhász rokona vagyok,
Szeretem a hazaménket,
A halodék, a bánatos
Parasztnöket.

Szeretem azt, aki vágat,
Akinek földig ér a lába,
Aki a földön itt marad
Egymagába...

Szeretem a fáradt lemondást,
Akinek haragos a vére,
Ki szamarának nagyot üt
A fejére.

Farkas Imre: Balog Esvány

Balog Esvány szamár hátát
Tenger könnyel sirta tele...
Földig ér a juhász lába,
Ugy vágatnak hazafele.

Meghalt a lány. Szól az ének
Hozzák már a sötét kocit...
Ezalatt a Kösztly partján
Meg éltek egy döglött csacsit...

Szép Ernő: En még ilyet sosem írtam.

Megy a juhász a szamáron,
Hegyen-völgyön, hét határon:
Halodék az ő babája,
O babája,
O babája,
Földig ér a juhász lába

Észrevette hazatérve,
Nem várta meg a lány élve,
Nem volt élte, csak a holta...
Csak a holta,
Csak a holta,
Szamár fejét megpacskolta...

Kosztolányi Dezső: A szegény kis juhász panaszai.

A kis juhászt a bánat eljegyezte,
Szamáron ül s a lelke hófehér
S két hosszú lába míg a földre ér,
Babája lelke fölcsúzott a mennybe.
Mi sem mutatja jobban bánatát:
Bévágja ő az állat homlokát

Tovább folynak a francia erőszakoskodások a Ruhrterületen

Mosul a világpolitika előterében Bonyodalmak a Balkánon

A kisantant nagy fegyveresörte-
tése és Magyarország ellen való fel-
vonulása közben nyugvópontot képez
a Párisban rendezett

Petőfi-ünnep.

Az ünnepély a párisi sok évszázados egyetem dísztermében folyt le óriási közönség jelenlétében, amely zsufoltságig megtöltötte a Sorbonne nagy Amphiteátrumát. Ezen a helyen annyi megaláztatás után Magyarország legkiválóbb költője előtt

bódolt az európai kultúra.

Ünneprontónak csak két Magyarországról kimenekült kommunista akadt, aki a magyar kormány és a magyar irodalom képviselője felé kiáltozni kezdett és ismételve botrányt akart előidézni. Kivezették őket a tereméből.

A franciák egyébként a Ruhr-vidéken

folytatják a letartóztatásokat.

Igy letartóztatták legújabbán a düsseldorfi polgármestert és a rendőrfőnököt a tegnapi zavargások miatt. A Ruhr-vidéken egyébként nyugalom volt. A német kormány tiltakozására a francia kormány elutasító választ adott.

Filep Gusztáv hollandiai sakkbajnok Debrecenben

Kedden szimultán előadást tart

Filep Gusztáv református lelkész, aki a gimnáziumi tanulmányait Debrecenben végezte, 1918-ban kikerült Hollandiába, ahol mint kiváló sakkozó hamar feltűnt; európai hírnevet szerzett magának s mindenütt dicsőséget szerzett a magyar nemzetnek, a magyar elmenek.

Filep Gusztáv pár hónap óta újra Magyarországon tartózkodik s néhány nap óta Debrecenben időzik. A debreceni sakkör az ő üszteletére egy kétfordulós versenyt rendez, amelyen Debrecen legjobb sakkozói mérik össze erejüket Filep Gusztávval. A versenyen résztvesznek Filep Gusztáv, Dalmy Barna, Nagy Géza dr., Kulcsár Kálmán és Szabados Sándor. A verseny szombat óta folyik az Arany Bika kávéházban s pár napig el fog még tartani.

Filep Gusztáv a következőket volt szíves elmondani a Hajdudűd útján a debreceni közönségnek — 1918-ban kerültem ki Hollandiába amikor mint végzett teológus tanulmányi utra mentem. Utrechtben három évig tartózkodtam. Résztvettem a hárdeni, hágai, amsterdami, utrechti mesterversenyen s mindenütt első díjat nyertem. Megnyertem egy évre az utrechti vándorserleget is. Ezen a mérkőzéseken olyan sakk nagyságok is résztvettek mint dr. Orland, Eöve s sokan mások. Mikor

eljöttem Hollandiából, a holland lapok hasábos tudósításban bucsuztattak a közeli visszatérés reményében.

Hollandiában talákoztam Capablandóval, Laskerrel, Maróczyval, Rétiivel, Tartakoverrel is. A hollandok Magyarországot iránt igen barátságos érzülettel viseltettek, különösen a magyarországi protestantizmus, protestáns egyház érdeklődést s ezzel jobb érintkezést akarnak fenntartani.

En felolvasásokkal, újságcikkkel világosítottam föl őket a trianoni béke igazságtalanságairól.

A Hollandiába nyaraló magyar gyermekeknek istentiszteletet tartottam, sőt egyet sajnós — el is temettem. Általában a hollandok igen sokra becsülik a magyarokat.

Filep Gusztáv kedden délután 6 órakor az Arany Bikában nagy sakk-szimultán előadást tart, amikor egyszerre több mint husz ellenféllel játszik. Belépti díj nincs, az előadást bárki megtekintheti. Akik a szimultán előadásban részt ohajtanak venni, sakkjaikat hozzák magukkal.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje

A református templomokban

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor prédikál: Filep Gusztáv s. lelkész, délután 5 órakor kátét magyaráz: Dr. Révész Imre lelkész, — Kistemplomban délelőtt 9 órakor prédikál: Zámory Sándor segédlelkész, délelőtt 11 órakor prédikál: Szele György lelkész, délután 2 órakor prédikál: Kiss György hittanhallgató — Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor prédikál Urav Sándor lelkész, délután 5 órakor prédikál: dr. Böttykös Béla segédlelkész, — Árpád-téri templomban délelőtt 10 órakor prédikál: Molnár Ferenc lelkész, délután 2 órakor prédikál: Kányó Károly hittanhallgató. — Ispolyi templomban délelőtt 10 órakor prédikál: Papp Imre segédlelkész, délután 2 órakor prédikál: Papp Imre segédlelkész,

Homokkerti imaházban délelőtt 10 órakor prédikál: Vajda László vallástanító-lelkész.

Hétfőn f. hó 22-én este fél 8 órakor a szokott helyen lelkészestületi összejövetel. Személyre szóló külön meghívókat külön nem bocsátunk ki. Moderátor.

A Konfirmált Leányok Szövetségének összejövele vasárnap délután 4 órakor Fűvészkerületi fiúiskola VI-ik oszt. tanteremben.

Vasárnapi iskolák Kossuth-utca 75. sz. a. délelőtt 9 órakor, Dóczy intézetben délelőtt 9 órakor, Leány-utcai iskolában délelőtt 9 órakor, Csonka-utcai iskolában délelőtt 9 órakor, Pacsirta-utcai iskolában délelőtt 9 órakor, Diakónissza-Ölthonban délelőtt 9 órakor, Kollégium földszint I. sz. kapu 5. sz. ajtó délelőtt 11 órakor, Csap-utcai iskolában délelőtt 11 órakor, Homokkerti imaházban délelőtt 11 órakor.

A Templom Egyesület vegyes énekkara tanulási óráit hetenként egyszer csütörtökön este tartja a Kollégium ének- és zenetermében. Este 6-7-ig a hölgyek és 7-8-ig a férfiak részére. — Uj tagok felvétele ugyanott. Szabó Lajos ref. kántor, karnagy.

A Debreceni Keresztény Ifjúsági Egyesület rendes heti összejöveletét f. hó 28-án Vasárnap délután 4 órakor Egyháztér 7 sz. a., az elemi iskolában tartja.

A róm. kath. templomban

Január 28-én, fél 7, 8, 9, 11 és fél 12 órakor csendes szent misék, fél 10 órakor énekes szent mise, utána szent beszéd. Délután fél 4 órakor Rózsafüzér, utána Litánia.

Az ág. hitv. ev. templomban

(Miklós-utca 3. sz.) Jan. 28-án vasárnap az isten isztelelet délelőtt 10 órakor Farkas Győző lelkész végzi.

KÁTAI IMRE

kereskedelmi irodája

Piac-u. 19. sz. II. emelet. Telefon 6-24.

Termény, fűszer, gyarmatárak, bor, likőr és poszgek nagyban eladása és vétele valamint adásvételének közvetítése.

Épül az aranyhid Debrecen és Pannonhalma között

Prohászka püspök szövege

Budapest, jan. 27. Az *Egyesült Keresztény Nemzeti Liga* előadás-sorozatának keretében ma este a régi képviselőházban *Prohászka Ottokár* püspök tartott előadást a keresztény kultúráról, melynek során ezeket mondotta:

— Pál apostol mondotta, hogy mindenki maradjon a helyén és a szolgálta ne akarjon ur lenni és az ur se szolgálja. A kereszténység nem szüntette meg a rabzolást, hanem lehetővé tette azt az öntudat örök súlyával. Mi ezt a keresztény erjedést megértjük az ugynevezett keresztény kurzusban, amely megmutatta azt, hogy nem lehet eltűnni, hogy

Prébékek lábba tiporják a keresztény kultúrát

Ma azonban csak jelszavakat hallunk. A zülöttség szemben még nem lépett fel a korrektség. Nincsenek embereink, akik az erkölcs tisztaságában állnának.

A keresztény nemzeti kultúra amennyire nemzeti, ép annyira keresztény és amennyire keresztény, éppen annyira nemzeti

A gyökér Turánból indul ki és az oltag a keresztény kultúra. Ezt a kettőt egymástól szétválasztani nem lehet. Jöjjön közelebb a magyarhoz s ezáltal az Istenhez is közelebb jutunk. Lelkesít engem magyar királyaink emlékezete s ugyanakkor lelkesít Debrecen és Zsolna.

Egyforma büszkeséggel tekintünk Szent Istvánra és a Rákócziakra, vagy Bethlenre és Bocskayra

Ez közel hoz bennünket egymáshoz. Így épül az aranyhid Debrecen és Pannonhalma, Esztergom és Eperjes között, a magyar nemzet egymást őröl politikája helyett.

Prohászka szavait a közönség hosszas lelkes éljenzéssel fogadta.

Raffay Sándor püspök köszönetet mondott *Prohászka* előadásáért és bejelentette, hogy a liga előadás-sorozatának legközelebbi pontja két hét múlva lesz, amelyet *Ravasz László* református püspök fog megtartani a kereszténységről és az erkölcsről.

Elfogták a padlásbetörőket

Jelentette a *Hajdúföld*, hogy Debrecenben az utóbbi időben egy veszedelmes padlásfosztogató banda működött, amely számtalan padlást tört fel és kifosztott s közel másfél millió korona értékű fehéreneműt lopott össze.

A debreceni rendőrségnek a napokban sikerült elfognia a padlásfosztogató bandát. A banda vezére *Rónai Gyula* 23 éves zsidó géplakatossegéd, tagjai pedig *Koncz József*, *Nagy József* és *Erdei János*.

A betörők beismerték a padlásfosztogatásokat. A lopott fehéreneműt Hajdúböszörményben és Hajdúnánáson rejtették el s akarták értékesíteni. Az ide elvitt fehérenemű nagyrésze megkerült.

Az orgazdák közül eddig *Csiki Gáborné* Jókai-utca 3. szám alatti lakost vette őrizetbe a rendőrség. A tettesek kézrekerítésében nagy érdeme van *Lakatos István* és *Katona István* detektíveknek.

A banda tagjai közül három szökésben van, de ezek kézrekerítése csak rövid idő kérdése.

NAPI ATROCITÁSOK

Közgazdasági napilap jelenik meg újabb városunkban. Eddig elé a szabadkőművesek és a zsidók egyetértésének volt szócsöve s vezércikkeiben a radikális megújulás azaz a régi liberális posványba való visszatérést hirdette. Szombattól kezdve azonban új vezércikk-témát vezetett be és a vezércikknek szánt helyen a korona 20 és feles árfolyamát közli a szokásos záratokkal együtt. Határozottan örvendetes változás és a magyar közönség érdekében örömmel üdvözljük ezt az egyszerű találmányt. Még az sem árt a célnak, ha az Atheneum nyomdát a vegyes piac papírjaihoz osztja be, vagy ha a Hazai Fatermelőt a Motorgyár után „tördeli”, sőt a Cseh bank is nyugodtan foglalhat helyet a Temesi szesz árnyékában. Az a fő, hogy az eddigi liberális elmékedés helyét a Nasicí és társai töltsek be.

Letartóztatták a nagyváradai és temesvári pénzhamisítókat

Egy zsidó kereskedő a főbűnös

Nagyvárad tudósítónk jelenti: Néhány nap óta folytatja a nyomozást a nagyváradai sziguranca abban a nagyszabású pénzhamisítási bűnyűben, amelynek vádlottai hamis 500 leusekkel árasztották el Erdély városait. Mint ismeretes Nagyváradon *Farkas (Wolfner) József* valutügynököt tartóztatták le, aki nagyszámú hamis bankjegyeket hozott forgalomba. Kihallgatása alkalmával olyan adatok kerültek napvilágra, amelyek reményt nyújtottak a nyomozás teljes sikérére.

Tegnap szenzációs fordulat történt, amennyiben a sziguranca emberei, akik a nyomozást más városokra is kiterjesztették. Temesváron letartóztattak egy ottani zsidó kereskedőt, akinél a házkutatás alkalmával újabb 2000 darab rendkívül jól hamisított 500 leies bankjegyet találtak.

A temesvári zsidó kereskedőt azonnal letartóztatták és még a mai nap folyamán Nagyváradra hozták.

MULATSÁGOK

Az evangélikus *Filléregylet* műsor estélye február 1-én, csütörtökön lesz, az Arany Bika elsőemeleti dísztermében. Belépti jegy 200 korona, tánci jegy 100 korona.

A *DVSC* nagy műsoros táncestélye február 1-én csütörtökön este lesz az Arany Bika dísztermében. Fellépnek *Timár* Ila, *Kovács* Terus, *Unger*, *Markovics*, *Szigeti* Jenő, *Osvalth* Gyula, *Szvitlik* Ferenc, *Tanner* Vilike, *Szoldrisky* László és mások. Műsor után tánc reggelig.

A *postai* nőtisztviselők művésztélye február hó 1-én csütörtökön az Arany Bika üvegtermében este 9 órai kezdettel. Belépti jegy ára 200 korona. Fellépnek *Bay* Erzsike, *Weielgartner* Erzsike és *Erik*, *Szilágyi* Imre, *Rubinyi* Tibor. Műsor után tánc reggelig.

A *MÁV* tisztviselők táncestélye február 1-én, csütörtökön a Máv. állomás I. és II. osztályu éttermében.

A *pincér* bál február 1-én csütörtökön a Royalban fél 9 órai kezdettel. A műsoron szerepelnek *Timár* Ila *Andor* Ida, *Győrössi* Erzsike, *Nagy* Ilonka, *Kovács* János, *Székely* Márton és mások.

A *leányklub* és a *Szociális Missziószövetség* házas teaestélyét február 2-án pénteken este 9 órai kezdettel tartja a Kath. Otthon összes helyiségekben (Piac u. 68.) melyen egy a tagokat, mint az érdeklődőket szívesen látja.

Kékek bálja. A február 3-án tartandó *Kékek Klubjának* báljára az előkészületek sorában folynak és előreláthatólag ez a bál lesz a farsangban a debreceni bálók közül a legsikerültebb. A jegyeket nagyszámban váltják ki a bálban résztvevni óhajtok és a bál rendezősege felhívja mindazokat, akik páholyokat előjegyeztek, hogy jegyeiket legkésőbb kedden délig váltásák ki, mert az addig ki nem váltott páholyjegyeket, tekintettel a nagy keresletre a rendezőség tovább nem tarthatja fenn.

A *szállodások, vendéglősök, kávé-sok*, korenmárosok bálja február 8-án, csütörtökön az Arany Bika dísztermében. A bált kabaréhangverseny nyitja meg. A vendéglős bál iránt igen nagy az érdeklődés. Már a má-

sodik sorozatot boesájtották ki a meghívókból, de ennek ellenére is megtörténhetik, hogy valaki meghívót nem kapott. Akik meghívóra, belépti jegyre stb. igényt tartanak, forduljanak a Bika szálloda 15 számú szobájában székelő rendezőséghez. A kabaré műsorán *Timár* Ilán és *Torma* Zsigán, valamint a *Müller* Máttyáson, *Csolnakossy* Gyulán és a *Virág* Ferencen kívül szenzációs műkedvelő produkciók lesznek. A bál külsőségeiben is magyaros lesz s a táncot a kezdő párok a „*Faj de magas ez a vendégfogadó*” csárdással nyitják meg.

A *nyomdászok darcos bálja* február 11-én lesz a Margit-fürdőben. Az álarcos bált igen nagy érdeklődés előzi meg.

A *Szent Erzsébet Egyesület* a farsang utolsó vasárnapján, február hó 11-én tartja nagyszabású teadélutánját az Arany Bika szálló dísztermében. A közönség, különösen a fiatalok már előre készül a pompás délutánra.

Az *Árpád* böcsészkari bajtársi egyesület társasestélye a farsang egyik kiemelkedő eseménye lesz. A bálrendező bizottságnak sikerült megnyerni *Nyilas* Juliát, a szatmári zenede volt kiváló tanárnőjét, aki cimbalmozni fog. *Crompera* Lóna több verset fog szavalni kiforrott művésztel. Az *Árpád* bajtársi egyesület bemutatkozását általános érdeklődés előzi meg.

A MANSZ fehér rózsza teaestélye

Szép számú, válogatott közönség gyűlt össze szombaton este az Arany Bika kávéházban a MANSZ első fehér rózsza teaestélye alkalmából. A közönség egy-egy csésze tea mellett kellemesen elszórakozott, zenét hallgatott. Később a fiatalok tánca perült s sokáig a legjobb hangulatban maradt együtt. A rendezés nehéz munkáját *Fráter* Erzsébet végezte fáradhatatlan buzgalommal. A megjelentek közül a következők neveit sikerült feljegyeznünk.

Urasszonyok: *Nedecy* Ferencaé, *Sz. Tóth* Béláné, *Dr Szabó* Lajosné, *Sass* Bóláné, *Kelemen* Ernőné, *Sztankay* F. Béláné, *Szilágyi* Jánosné, *Havas* Gáborné, *Fráter* Pálné, *Király* Istvánné, *Bészler* Jánosné, *Ormós* Józsefné, *Elek*es Károlyné, *Dr Tervey* Tamásné, *Kaszanyitzky* Andorné, *vitéz* *Porubszky* Andorné, *ifj. Szonjas* Gusztávné, *Wildner* Károlyné, *Jósa* Ödönné, *Dr Kutassy* Sándorné, *Bodrogi* Lászlóné, *Dr Földes*né, *Pákozdy* Sándorné, *Nábráczy* Béláné, *Dr Szabó* Ferencaé, *Dr Tankó* Béláné, *Medgyessy* Pálné, *Vályi* Nagy Frigyesné, *Dr Medveczky* Károlyné, *Kubek* Erzsébet, *Dr Winkler* Jenőné, *Antal* Józsefné, *Szent-Királyi* Tivadarné, *Koncz* Alajosné, *Tóth* Mihályné, *Serly* Gusztávné, *Belényessy* Sándorné, *Seppel* Károlyné, *Kovács* Mihályné, *Kerékgyártó* Istvánné, *Bosznay* Dezsőné, *Kardos* Gyuláné, *ösv.* *Kardos* Gézáné, *ifj. Csanak* Józsefné, *id. Csanak* Józsefné, *Rottler* Béláné, *Kardos* Zoltánné, *Varga* Imréné, *Petrangi* Andorné, *Péterfy* Lászlóné.

Urleányok: *Sz. Tóth* Kata, *Jakab* Gaby, *Schmidt* Sári, *Fancsovits* Ima és *Ilona*, *Szilágyi* Rózsika, *Papp* Böske, *Tóth* Iri, *Tervey* Rózsika, *Aház* Szidi, *Majláth* Karmen, *Kubek* Edit, *Antal* Rózsika, *Vetéssy* Mancika, *Ambrus* Ilona.

Jól figyeljünk! Kostya János

Mielőtt arany vagy ezüstnemű ajándékot vásárolnánk, el ne mulasszuk megtekinteni Debrecen legrégebb ékszerüzlete kirakatát, nagy raktárát és olcsó árait *Széchenyi-u. 1.*

VAS szeg tengely, ekevas a KOSSUTH szoborral szemben.

BÉSZLER ÉS DÁVID

vaskereskedésben Tulajdonos: DÁVID JAKAB.

Meggyőződhet arról minden BUTORT vásárló, hogy butorait, melyek saját gyáramban készülnék, a legolcsóbb gyári áron beszerezheti

Jancsó Testvérek

műbutor asztalosárak és fakoporsógyára Debrecen. Gyártelep: Bérczi-utca 3. sz. TELEFON 10-35. Bátorraktára Csapó-u. 17. színházi átjáró. — Árjegyzék ingyen. Megrendelésre fakoporsókat a legolcsóbban szállítjuk.

Fest Lengyel kelmefestő Tisztit

Mindennemű ruhákat legolcsóbban és kifogástalanul Csapó-u. 95. sz. alatt Felvételi iroda: Csapó 28. Bejárat a kapu alatt.

Egy évig cseh fogságban Megjárta, mert engedély nélkül távozott

Még 1921. október 28-án történt, hogy *Martinovszky* András 12. gyalogezredbeli honvéd, ki Nyíregyházán szolgált, a laktanyaügyeleti tisztól éjjel kiharadást engedélyt kapott. *Martinovszky* honvéd azonban csapatjához nem tért vissza. Ezrede ezután mint szökevényét köröztette, de eredménytelenül.

Egy évre rá, 1922. október 18-án egyszerre csak megjelenik ezredénél *Martinovszky*. Az ezred ezt a bevonulást a honvédtüszésséggel köztölte s ez szökés büntette miatt *Martinovszky* ellen vádat emelt.

Tegnap tárgyalta az ügyet a debreceni honvéd törvényszék *Amorós* János őrnagy elnökele alatt. A tárgyalást dr *László* Béla hadbíró főhadnagy vezette, a vádat *Szűcs* Sándor hadbíró százados, ügyész képviselte, míg a védelmet dr *Pórszász* Károly ügyvéd, katonai védő látta el.

Martinovics tagadta a szökési szándékot és védelmére azt adta elő, hogy ő akkor éjjel, mikor kiharadást engedélyt kapott, egy úrból és két hölgyből álló társasággal ismerkedett meg, kik cseh megszállott területről jöttek át s valami kellemetlenségük támadt, melynek elsimításában ő járt el. Majd átkísérte a társaságot cseh megszállott területre, hogy őket a további kellemetlenségektől megmentsse. A csehek, mint magyar honvédek elfogták, kicsérélés folytán került vissza és Szobon a magyar hatóságoknak átadták. Innen egyenesen Nyíregyházára ezredéhez ment, ahol jelentkezett.

Szűcs Sándor ügyész a szökés büntette miatt emelt vádját fentartotta.

Dr *Pórszász* Károly védő nem látja fenforogni, csupán az önkényű eltávozás vétségét. Számos enyhítő körülményre való tekintettel enyhe büntetést kér.

A haditörvényszék a vádlottat csupán az önkényű eltávozás vétségében mondta ki bűnösnek és ezért is mindössze 1 havi egyszerű fogságra ítélte.

A Dunántulra szállították Weisz Istvánt

Részletesen beszámolt a *Hajdúföld* az érmihályfalvai határkiigazító szélhámos *Weisz* István viselt dolgairól. A debreceni rendőrség most állította össze *Weisz*nek debreceni bűnlajstromát.

*Weisz*t szombaton délben két esendő

a Dunántulra szállította

Ugyanis kiderült, hogy *Weisz* István ügynök-pincér a Dunántulra is garázdálkodott.

Mint borügynök

Az egész Dunántul is bejárta mint borügynök. Beállított az egyes gazdákhöz borvétel ürügye alatt, napokon keresztül jól élt, ivott-evelt náluk, nagy multságokat csapott s azután tovább állott. Ahonnan lehetett, magával vitt egyes értékes holmikát, aranyórát, ékszer, pénzt, ruhaneműt.

A tigrisbőr kabátot is lopta

Mint most megállapítást nyert, a

Dunántulra hagyta az elegáns tigrisbőr kabátot is, amelyben Debrecenben oly büszkén feszített s amelynek sokakra oly nagy hatással volt. *Weisz* több dunántuli papot is megkárosított.

Weisz nyilatkozott . . .

A *Hajdúföld* munkatársának alkalma volt a szélhámos *Weisz*szal közvetlenül *dunántuli utja* előtt hosszabb eszmecsere folytatni. — *Weisz* meglehetősen össze van törve, kedvetlen, nem izlik neki a fogság.

— *Most nem nyilatkozom bővebben — mondotta — miért nem interjúvolt meg, mint sajtóintézet?* Egyébként bocsánatot kérek ezuton is azoktól, akiket megkárosítottam...

*Weisz*ot a dunántuli szembesítések után visszazsallítják Debrecenbe.

HIREK

1923 január 28. (Vasárnap)

Prot.: Károly, Kath.: Hetvened vasárnap.

Időjárás. Hazánkban újabb csapadék nem esett, hó többnyire csak foltokban van. Az idő borús, ködös, a hőmérő 5-6 fokkal a 0 fok fölé ment. Ma reggelre csupán az Alföldön sülyedt 1-2 fokkal a fagypontra alá.

Időprognózis: Egyelőre csapadéokra hajó idő várható, lényegesebb hóváltás nélkül, később hőszűlés valószínű.

Közművelődési Könyvtár nyitva délelőtt 10-12-ig.

Dr Varga Kálmán igazgató előadása a növény termékeiről délelőtt 11 órakor a Polgári és Gazdakörben Piac-u. 9.

Városi múzeum nyitva délelőtt 9-12 ig, délután 2-4-ig.

Csokonai-színház este fél 8 órai kezdettel „Betyár kendője”. Délután „Cigányprimás”.

Az Ebredő Magyarok Egyesületének Petőfi ünnepélye a vármegyeházán este 8 órakor.

A Katholikus Otthon tisztújító közgyűlése délután 5 órakor Piac-u. 68.

A Róm. kath. főgimnázium tanítónak szülői értekezlete délután 5 órakor a főgimnázium dísztermében.

Gyógyszertárak közül vasárnap délután és éjjel szolgálatot tartanak: Kossuth, Reménység, Nádor, II. Rákóczi.

1923 január 29. (Hétfő)

Prot.: Adél, Kath.: Szal. sz. Ferenc. **Közművelődési Könyvtár** nyitva délelőtt 8 tól este 8-ig.

Egyetemi Könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1-ig. Délután 2-8-ig. **Csokonai-színház** este fél 8 órai kezdettel „Mo fium”. A) bérlet.

A Baross Szövetség választmányi ülése este fél 7 órakor Piac-utca 8.

Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Kígyó, Arany Egyszaru, II. Rákóczi, Nádor, Csokonai, Reménység.

— **Mellau Márton** kitüntetés. Szép kitüntetés érte **Mellau** Márton, a róm. kath. tanítónőképző nagytudású igazgatóját. A pápa a gyulai püspök-helynök előterjesztések pápai titkos kamarássá nevezte ki. A kitüntetés érdemeiben gazdag lelkipásztort ért, aki most tölti be lelkeskedésének 20. évfordulóját.

— **Foglalkoztató műhelyi állít fel a Népjóléti Hivatal.** Debrecen város még 1912-ben az Ipartestületnek adta Szappanos-utca 25. sz. házát, azzal a céllal, hogy ott egy iparösszallót létesítsenek. Azóta 11 esztendő múlt el, de a szállót nem építették fel s mivel az Ipartestület a mai viszonyok miatt nem is építheti fel, a városi tanács visszavette a házat és a Horthybizottság javaslatára a Népjóléti Hivatal rendelkezésére bocsátotta át. Mint értesülünk a Népjóléti Hivatal a házban foglalkoztató műhelyt fog felállítani.

— **Házasságkötések.** Kostya István rövidárkereskedő—Barna Juliánával, Tomaszovszky János vasmunkás—Nemes Rózavával, Nagy József méneskeri iktató—Szóke Eszterrel, Kapitány István gazdasági akadémiai kocsi—Diószegi Eszterrel, Magyar János földművelő—Zs. Nagy Zsuzsánnával, Rejus János hentes—Nánási Juliánával, Barta Sándor földművelő—Varga Erzsébettel, Barna Sándor kocsi—Pénzes Juliánával házasságot kötöttek.

TOKA!!!
fűszer, csemege
és italok
nagy raktára
Szent Anna-u. 1.

Csokoládé, Bonbonok
Teák, rumok, likörök, cognacok.
Pezsgők, borok.
Saját termésű **Rizling bor 130 kor.**
Tisztánkezelte FÜSZERÁRUK
Naponta friss tej, vaj, túró, tejfel, csemege sajtok. — Saját készítésű befőttek akácméz a legolcsóbb napi árban kapható.
Teljes tisztelettel
TOKA FERENCZ.

RUDVÁSÁK kovácsoknak és összes gazdasági vasárak kaphatók: **Bakos István** vaskereskedésében. Telefon 6-20. **Csapó-u. 88.**

Ifjú Magyarország szépirodalmi, társadalmi és gazdasági hetilapja

az UJ ÉLET

Debrecenben kapható az **ANTALFY** és **CSÁTHY** könyvkereskedésben s a lapelárusítóknál.
Debreceni kiadóhivatal: Piac utca 59. szám. Előfizetés egy hóra 200 korona, egy szám ára 50 korona.

— **Lesz már Debrecennek teherautója is.** Debrecen város tanácsához már több ízben adtak be panaszt a temetőbe vezető utak miatt. A városi tanács elhatározta, hogy az utakat a gázgyárból kikerülő salakkal javítja ki. Ezenkívül még egy teherautomobilt is vásárol a város, mely öt millió koronába kerül. Az autó ára két év alatt amortizálódik. Az előkelő járművet az utak kijavításához szükséges kavics fuvarozására fogják felhasználni.

— **Adomány.** Özevgy Sz. Kun Lászlóné elhalálása alkalmából dr. Sz. Kun Béla egyetemi tanár 4000, dr. Varga Lajos ügyvéd 2000 koronát azzal a kéréssel adtak át a ref. püspöki hivatalnak, hogy azt két idős, szegény özevgy papné azonnali segélyezésére fordítsa.

— **Tilos az erdőben tüzet rakni.** Debrecen sz. kir. város tanácsa elrendelte, hogy a közigazgatási bizottságnak, mint első fokú erdőrendészeti hatóságnak rendelete értelmében Debrecen területén és az erdőben tüzet rakni szigorúan tilos, az erdők közelében pedig 100 méter távolságon belül fekvő földeken és az erdők között élelt tisztásokon csak felhatalmazás alapján a kezelő m. kir. járási erdőgondnokság által előzetesen megadott írásbeli engedély mellett szabad. Aki ezen rendszabály ellen vét, erdei kihágást és amennyiben a szabályellenes eljárásból tűzveszély származott, vétséget követ el, szigorúan büntetettetik.

— **Megnehezítik a kiskorúak házasságkötését.** A népjóléti miniszter körrendeletet adott ki, melyben felhívja a tiszti orvosokat, hogy a kiskorúak házasságkötéséhez szükséges bizonyítványok kiadásánál a legszigorúbban járjanak el, mert a statisztikakimutatások arról tanuszkodnak, hogy az utóbbi időben igen sok fejletlen kiskorú kötött házasságot.

— **Ismét sikkasztott egy oláh főtisztviselő.** Állandó rovatot lehetne nyitni az oláh sikkasztók számára. Helyszűke miatt azonban meg kell elégednünk egy-egy kiragadott bűntüggyel. Legutóbb Brassóban tartóztatták le **Popa** Manu Jánost, az ottani pénzügyigazgatóság egyik főtisztviselőjét sikkasztás miatt. Az oláh főhivatalnok hosszabb időn keresztül és filitrukknek beillő ravaszossággal követte el sikkasztásait. **Popa** a pénzügyigazgatóság illetékosztályának vezetője volt és ezt az állását akarta utnak felhasználni a gyors meggazdagodáshoz. Sikkasztásait úgy követte el, hogy a különféle illetékek és a vigalmi adó címen befizetett összegekből csak a törzsszámjegyeket vezette rá az elismervényekre, a tizeseket, százasokat és ezreket csak utólagosan jegyezte fel a pénztárnál kapott nyugtászelvényekre. **Popa** tisztviselő nagyon sok kisebb-nagyobb hamisításokat követett el a különböző ingatlan adásvételi, teherbekebelezési, itéleti és hagyatéki illetékek felvételénél, de visszaváltásait nem folytathatta sokáig. A régi, be nem vált recept szerint kezdett ő is élni, amint kissé „konzolidált”-nak látta anyagi helyzetét; elegánsan szabott ruhákban járt, barátját tartott és olyan költséges életmódot kezdett folytatni, ami ismerőseinek feltűnt. Az összes tételek felülvizsgálása alkalmával kiderült, hogy **Popa** Manu John egy millió lelt meghaladó összeget sikkasztott el az oláh állampénztárból.

Eljegyzési, esküvői kártyáját rendelte meg lapunk nyomájában

Kulcsár Imre és Fia

Hadfelszerelési II. EGYHÁZ-TÉR 4. SZ. Vidéki szétküldés: Csendőrségi nyomtatványok. Iroszerek. Rangjelzések. Kardok. Sapkagyártás.

— **A városi előjáróság szervezeti szabályrendelete.** 1919 végén a rendőrséget államosították. Ekkor a rendőrség és a városi előjáróság különváltak egymástól. A kihágási ügyek nagyobbik része azonban az előjáróság hatáskörébe utaltatott és így szükségessé vált a szervezeti szabályrendelet revíziója. A javaslatot még 1921-ben elkészítették és átadták véleményezés végett a városi főügyési hivatalnak, mely visszaadta bizonyos intézkedések kiadvitása céljából az előjáróságnak. Most újra elkészült a javaslat a belügyminisztérium kívánságainak megfelelően. A jog- és pénzügyi bizottság szombati ülésén foglalkozott az ügygel és mivel az 1923. IV. t. c. szerint a tanács szervezeti szabályrendeletét is újra kell alakítani, a javaslatot tanulmányozás végett kiadta a Vass Károly elnöklele alatt működő bizottságnak. Így tehát az előjárósági szabályrendelet revíziója ismét elődázódott jó hosszú időre.

— **Petőfi estély** vasárnap 8 órákor a vármegyeházán.

— **Tarnay Alajos** bájos, illatos és csipkés dalait, költészetének nemes virágait fűzi csokorba jan. 31-iki szerzői estjén. A gazdag műsoron Kiss József, Petőfi, Heltai, Endrődi, Falu Tamás verseinek megzenésítései is szerepelnek. A hangverseny a Bika kistermében szerdán este fél 8 órákor kezdődik. Jegyek Bika portásánál.

— **Egy millió dollár kölcsönt kérnek az orosz kommunisták a világ munkásaitól.** Bécsi tudósítónk jelenti: A közelmúltban Moszkvában tartott bolsevik világkongresszussal egyidejűleg igen titkos tanácskozások folytak a kommunista vezetők között. A tárgyalások pénzügyi jellegűek voltak s arra vonatkoztak, miként lehetne a szovjet fogyóban levő propaganda pénztárát újabb összegekkel gyarapítani. A szovjet vezetők tanácskozásán egy nemzetközi munkás kölcsön eszméje vetődött fel. A világkongresszus külföldi résztvevői hozzájárultak a tervhez és most világszerte kezdetét vette a nagy propaganda. A terv szerint egy millió dollárt kérnek kölcsön a világ munkásaitól 5 százalékos kamatozás mellett. A pénzügyi szakemberei a mai viszonyokat tekintve, nem tartják valószínűnek, hogy a világ szociáldemokratái ily hatalmas kölcsönt tudnának előtörteni a zsidóság világhatalmi törekvéseinek céljaira.

— **Éme Petőfi-ünnepélyre** jegyek még kaphatók az egyesület irodájában és este a pénztárnál. A Budapesti érkező vendégek érkezésekor fogadtatás nem lesz, mert az ünnepélyes alkalomra való tekintettel kerülni akarnak minden feltűnést.

— **Halálozások.** Csáky Alajos máv. főfelügyelő 64 éves, Szász Lajos magán-tisztviselő ref. 34 éves, Soitész Lajos ref. 22 éves, Terdik István g. kath. 6 hónapos, Feigenbaum Bernát ref. 81 éves, Mokán Gábor ref. autószerelő tanuló 17 éves.

— **Kardos István** zongoraművész, Petőfi megzenésítője és K. Várady Olga operaénekesnő együttes koncertje a Zenedében február 15-én. Jegyek a Méliuszánál.

— **Válságba került az erdélyi magyar sajtó.** Mult vasárnap délután Kolozsvárt gyűlést tartottak az erdélyi magyar lapkiadók. A lapkiadók megállapították, hogy az erdélyi magyar sajtó rendkívül súlyos helyzetbe került. A papírdrágulás és nyomdai árak felemelése miatt elhatározták, hogy a példányszámok arát 2 leura emelik fel.

— **Társadalmi és egyesületi élet.** A debreceni ref. tanítótestület Petőfi Sándor születésének századik évfordulója alkalmából január 31-én délután 5 órákor a kollegium dísztermében emlékünnepelet tart a következő műsossal: Énekel a tanítóképzőint Csonkai énekkar, **Bodnár Lajos** tanár vezetésével. Megnyitót mond **Mocsári László** ref. tanító. Szaval **Benyhe Imre** ref. tanító. Emlékbeszédet mond **Törös Károly** ref. tanító. Petőfi dalokat énekel **Debreczeni Kató**. Hegedűn kísérik: **Bodnár Lajos**, **Bakk Béla**, **Nagy Kálmán**, **Szathmáry Zoltán** ref. tanítók. Szaval dr. **Lefkóviltné Szombathy Mariska** ref. tan. Énekel a Csonkai-énekkar, **Bodnár Lajos** tanár vezetésével. Adományokat a tanítók özvegyeit és árváit gyámolító Segélyegylet javára köszönettel fogadják.

— **A Keresztény Nemzeti Liga** debreceni osztálya január 31-én délután háromnegyed 6 órákor a városháza nagytermében előadást tart. Az elnökség erre az egész keresztény társadalmat meghívja, a tagokat pedig felkéri, hogy lehetőleg kivétel nélkül megjelenjenek. — **Dr Pórszász Károly** főtitkár.

— **A Baross Szövetség** választmánya 29-én, hétfőn délután fél 7 órákor Piac u. 8. I. em. alatt rendes ülést tart.

— **A Tisza István Tudományos Társaság orvos természettudományi szakosztálya** kedden, január 30-án tartja első rendes ülést este fél 6 órai kezdettel a kollegium dísztermében dr. **Szontagh Félix** egyetemi tanár elnöklele alatt, aki a **constitucióról szóló tan jelentősége a gyermekgyógyászatban** címen tart érdekes és értékes előadást. Dr. **Verzár Frigyes** az idegműködés lényegéről tart előadást, amit osztatlan érdeklődés előz meg; mert a kiváló professzor egészen új oldalról világítja meg ezt a kérdést.

Végül dr. **Millecker Rezső** bemutatja a néprajzi viszonyok kartografiai ábrázolásának új módszerét. Az előadásokat megelőző nagy érdeklődés annál jogosultabb, mert ez az első egyesület, amely természet-tudományi kérdésekkel foglalkozik s a tudományos társaság akadémiai színvonalon áll.

— **Ady Endre emléke.** Január 28-án négy esztendeje, hogy meghalt Ady Endre. A debreceni Ady Endre asztaltársaság szombaton este Ady Endre emlékének áldozott. **Gulyás Pál** értékes és magvas előadást tartott **Ady a magyar irodalomban** címmel. Megjelent az asztaltársaság ülésén Ady Lajos tankerületi főigazgató, Ady Endre öccse és aki apró intimitásokat mondott el Ady Endre életéből, majd köszönetét fejezte ki, hogy a társaság Ady Endre nevét vette fel s elégtételt szolgáltat annak az Ady Endrének, aki iránt Debrecen mindig mostoha volt.

— **Felemlik a zeneórák díjait.** A városi zenei tanárai már több ízben kérték az óradíjak felemlését. Debrecen város tanácsa a kérelmet átadta a zeneiskolai bizottságnak, mely a pótoradíjakat 100 koronáról 200 koronára és a magánvizsgálati díjakat 800 koronáról 900 koronára emelte fel. A jog- és pénzügyi bizottság elfogadta a javaslatot és határozathozatal végett a törvényhatósági bizottság elé terjeszti elő.

— **Káry Klára** amerikai-magyar dalszövegíró február 11-én a Bikában. A világhírű operettprimadonna ugyanazt a műsört mutatja be, amellyel New-Yorkot és Chikagót is lázba hozta.

— **Hírek a rendőrségről.** **Toivaj cseléd.** Moskóts Mór járás bírósági irodaigazgató feljelentést tett a rendőrségen cselédje, Molnár Ilona ellen, aki 10 ezer korona értékű női és férfi inget, fehérneműt ellopott tőle s azután megszökött. Elrendelték országos körözését. — **Tejet árdragított.** **Barna Sándor** 22 éves hosszupályii legény szombaton a tej literjét 90 koronáért árultotta a megállapított 75—80 koronás ár helyett. Árdragító visszaélés vétsége miatt indult meg ellene az eljárás.

— **Petőfi estély** vasárnap 8 órákor a vármegyeházán.

— **Sértegette a Kormányzót és a hadsereget.** **Takács József** hosszupályii legény a mult év nyarán bejött Debrecenbe s az egyik kocsmában borozni kezdett. Borozás közben italos állapotban reprodukálhatatlan sértő szavaakkal illette a Kormányzót és a nemzeti hadsereget. Szombaton vonta felelősségre a debreceni kir. törvényszék dr. **Visky Sándor** elnöklele alatt működő büntetőtanácsa s becsületsértés és Kormányzósértés vétsége miatt 14 napi fogságra és ezer korona pénzbüntetésre ítélte, de a büntetést előzetes vizsgálati fogságával kiöltöttek vette.

— **Hajdusámon legújabb virilise.**

Debrecen városnak Hajdusámon határában nagy kiterjedésű erdőbirtoka van a savósguti határban. A birtok után a városnak oly nagy adót kell fizetnie, hogy bekerült a hajdusámonai képviselőtestületbe — virilisi jogon. **Orosz Sándor**, a központi járás főszolgabírája kérdést intézett Debrecen városához, hogy hajlandó-e élni tagsági jogával. Debrecen város tanácsa azt a választ adta, hogy jogát fenntartja és a város képviselőivel **Magoss György** főügyészt bizza meg.

— **Hasznos madarak védelme.** A mezőgazdasági kamara megnyerte egy ismertető előadás tartására **Szomjás Gusztáv** földbirtokost, akinek a m. kir. Madártani Intézet egész sorozat pompás színezett vetített gépanyagot bocsájt rendelkezésre. Az előadás februárban tartatik meg.

— **A főpincér tolvaja.** A rendőrség letartóztatta **Markó Gyula** Lajost, aki az Arany Bika kávéházban volt mint takarító alkalmazva a rövid idő alatt számtalan lopást követett el. Feltörte **Knöpler Béla** főpincér fiókját s onnan igen sok cigarettát, ötezer korona készpénzt és vigalmi adó jegyet lopott el. A lopást beismerte. Átkísérték az ügyészség fogságába.

— **Koszorúmegváltás.** Husz Lajos tanár Csáky Alajos ny. máv. főfelügyelő elhunyta alkalmából koszorúmegváltás címen 500 koronát adományozott a Hajdúföld utján a Zita hadiárvaháznak.

— **Az ütközők közé került.** **Balló József** 30 éves vaggongyári munkást szombaton súlyos baleset érte. A vaggongyár V. osztálya előtt a két ütköző közé került. Gyorsan előhívott mentők részesítették első segélyben. Bakó a mellkasán szenvedett zúzódásokat. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

— **Petőfi estély** vasárnap 8 órákor a vármegyeházán.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Vasárnap du. A cigányprimás.
Va-árnap este: A betyár kendője.
Hétfő: A morphiúm. A) bérlet.
Kedd: A költő és a halál. — Paraszttbecsület. (Bérlétszűnet.)
Szerda: A Morphiúm. B) bérlet.
Csütörtök: A költő és a halál. — Paraszttbecsület. C) bérlet.
Péntek: A költő és a halál. — Paraszttbecsület. D) bérlet.
Szombat délután: Éva.
este: Romeo és Julia.
Va-árnap délután: A betyár kendője.
este: Hamburgi menyasszony.
Hétfő: A költő és a halál. — Paraszttbecsület.

Paraszttbecsület

(Felújította a Csonkai színház 1923 január 27-én)

A Csonkai-színház színpadán szombaton este évek óta először ismét megjelent a színháznak a tragédia mellett legarisztokratikusabb és leginkább egyetemes műfaja: az opera.

A **Paraszttbecsület** felújítása szerencsés választás volt, mert hiszen kevés mű reprezentálja annyira az olasz opera megújodását, mint **Pietro Mascagni** egyfelvonásosa, mely méltányosan emelkedik ki oeuvejéből gazdag értékeivel. Egy egész drámai mikrokozmosz ez hangokban, az olasz, lírai opera diadala. Mascagni kihasználta az éneklés összes drámai lehetőségeit: tökéletes és határozott zenei nyelvének minden jellem és minden helyzet kifejezésére megvan a maga simulékony és rugalmas változata.

Szenvedélyesen hullámzó dallambősége mögött a drámai elem erős és eleven, a formák feltűnően plasztikusak és koloriája csodálatosan friss és tiszta. A szerelem tragikus himnusza, az igazi **dramma musica**.

A Csonkai színház felújítása stílusos és az elsősorban **Müller Mátyás** érdeme. Az olasz operastílus törekvését: drámát adni a szép és megvártó éneklésen keresztül, az együttesek és a nagy körök páratlan ígézetével, — ezt Müller Mátyás energikusan, szép biztossággal és a stílus megköltöttsége mellett is egyenlően érvényesítette. Zenekara ki egyenlített és határozott, a kórus pedig mindvégig precíz és fegyelmezett.

Voith Ilonka Santuzzája volt a felújítás örömdetes meglepetése. Hatalmas terjedelmű, sötét-vörös drámai szopránjának nagy vívőereje, tömör súlyossága ellenére is meleg színei kitűnően érvényesültek — pianó kitan még nem eléggé lágyak — s muzikalitása is biztos. Lendületes, szilaj temperamentuma, egészen drámai egyénisége illuziót keltően töltötte ki az alak kereteit.

Torma Zsiga pompás anyagu tenorja sokszor nagyon finom színekben, erővel teljesen csillog; kár hogy nem bírja végig lélekzettel és ellankad. Turiddu pedig semmiképpen sem az a berzenkedő kis kakas, ahogy színpadra állította. **Timr Iia** csodálatosan tiszta, finom szopránja meleg erővel zeng; **Krompachi** szép világos színű, érces baritonja nem eléggé öblös ugyan és így a zenekar nagy tuttijai mellett néha elvesz, de Santuzzával énekel nagy duett-

Dr Rex-féle Eucalyptus fogszappan

Jól habzó kellemes ízű higienikus készítmény a fogakat fehériti és megvédi a romlástól

Kapható: Drogueriákban és illatszertárakban.

jében igen jó kvalitásokat: hajlékony erőt és zenei intelligenciát mutat. Földes Erzsébet jó kiegészítője az együttesselnek.

A *Parasztbecsület* előtt *Herczeg Ferenc* egyfelvonásos Petőfi darabját, *A költő és a Halál*-t mutatták be. A kissé hideg, de mély szimboliztikájú és erős vonalakkal stilizált darabot a közönség nagyon rokonszenvesen fogadta, annak ellenére, hogy külső cselekvése nem sok van. *Rubinyi* Petőfije az álromantikus sablonnyomat, *Halassy* Mariska alakja plasztikus és finom színekkel telített, *Rolkó* konziliáriusa erős és egyszerű vonalakkal összetett és a refleksióban is biztos, *Sötét* Balázs még mindig ijedten tapogatózik, *Csapó* Mária alakja stílusos és gyöngéd, friss színekkel formált, *László* Gyula pedig epizódfigurájába is belevitte meleg, bölcs kedélyét. (bl.)

Színházak és mozgószínházak közleményei:
Kovács Terus mint első-angli népszínmű színésznő a *Betyár kendeje* előadásán!

Halassi M. riskát, Rubinyit és László Gyulát nézze meg a *Morphium* idegrázó dráma holnapi előadásán.

Max Linder főszereplésével: *Hét évig nem lesz szerencsém*, burleszk 6 felvonásban ma utójára az Apollóban.

Borgia Lucretia második befejező része (Pesaro ostroma) hétfőn az Apollóban. Jegyelővétel.

Jön: Petőfi! legremekőbb magyar film-mestermű.

Jövő héten gyönyörködhetik Severin Mars művészetében *Horoga* filmen! Egy-szerre játszik *Uránia*, *Vigszínház*.

A legjobb *Chaplin*-burleszk az *Omni*-ban, amelynek különben amerikai képei fe-tűnést kellettek városzerte. Ma, vasárnap a *Vitagraph*-gyár egyik nagyszerű produk-ciója a közönség által jól ismert *Tomel-tor* főszereplésével kerül bemutatásra. Az *utcaseprő* film szenzációs alakítója *Az utca királyában* egy rendőrkariert mutatja be végtelen érdekes vonzó formában. Ezt követi *Chaplin*, az okos bolond 3 felvonáson keresztül könnyekig kacagtatja a nézőt.

Szajnaparti nyomortanya kerül bemutatásra a „M. teor”-mozgóban vasárnap. — Február másodikán *Névtelen vár!*

TESTEDZÉS

A *Békessy Béla Vivó Club* pénteken délután 5 órai kezdettel tartja vívóversenyét a református főgim-názium tornatermében. A verseny előre is sikeresnek ígérkezik, mert arra összes jó vívóink leadták nevezésüket. A versenyen indulnak *Beczer* József és *Taubler* Gyula őrnagy, *Takács* Gyula százados, dr. *Hajnal* Dezső, *Májerszky* Béla, dr. *Májerszky* Jenő, dr. *Vértes* Béla, akik ma mindnyájan olyan egyforma klasszist képviselnek, hogy a győz-test előre megjósolni teljesen lehetetlen. A versenyre jegyek előre kaphatók a Vivó Club vezetőségi tagjainál.

MŰVÉSZET

Postatisztviselők művészestélye. A debreceni posta-távirda néptisztviselők egyesülete által február 1-én az „Arany Bika” üvegtermében rendezendő művészestély a szezon egyik legnagyobb hangversenye s az idei farsang egyik legszebbnek ígérkező nagy bálja lesz. Az estély fővédnöke *Kratochvíll* Károly altábornagy, valamint a védnökök és a társadalom kimagasló egyéniségei az estélyen megjelennek s így az erkölcsi siker is teljesen biztosított. A részletes program a következő:

1. a) Chopin: Treisime Ballada as-dur, b) Liszt: Grande Etude de Concert des-dur, zongorán előadja: *Bay* Erzsébet zongora-művésznő.

2. a) Kiss József: „Szomor Dani”, b) Haidekker Sándor: „Nem, nem, soha!” Szavalja *Rubinyi* Tibor, a Csokonai-színház tagja.

3. Klasszikus és modern magyar dal-szerzemények. Hegedűn előadja dr. *Szilágyi* Imre hegedűművész, *Magyari* Imre zenekarának kísérete mellett.

4. a) Puccini: Ima a „Toscá”-ból, b) Puccini: Aria a „Pillangó kisasszony”-ból, c) Szily: „Rövid a leveled”, d) Dienzl: „A legelső”. Énekli: *Weixelgärtner* Eriknek énekművésznő, zongorán kíséri *Weixelgärtner* Erik.

Műsor után tánc reggelig. Jegyek előre válthatók a posta-távirda igazgatóság V. ügyosztályában (telefon 13—06.) Felülíze-téseket a jótékony célra köszönettel fo-gadnak s nyugtáznak.

Kávét, tea, rum,
legfinomabb csemegék,
sajtok kaphatók a
Csanak József R. Rt.
Alapítva 1823
Telefon 70 Piac-u. 51. sz. üzletében.

KÖZGAZDASÁG

A márka magával rántja a francia frankot is

Az elmúlt hét lefolyása meglehetősen csendes volt. A Ruhrvidék megszállása nagyobb incidens nélkül ment végbe és ennek következtében úgy

a márka, mint a francia frank megítélése a hét folyamán meglehetősen stabil volt.

A berlini dollárkurzus egészen péntekig nem nagyon távozott el sem le, sem felfelé a 21 ezres nivótól, csak

a *Rajnavidék* külön vámvonala-nak felállítását indított meg pénteken egy újabb hozt, amely szombaton dollár-ban 29,000 es jegyzést idézett elő.

A francia frank stabilitására jellemző, hogy a párisi dollár kur-zus az egész hét folyamán 1550 kör-ül mozgott.

A jóvátételi bizottság pénteki ülése, amelyen Németországnak a jóvátételi szállításokban

való általános mulasztását megállapították, — természetesen ismét az *angol képviselők szavazata nélkül* — az angol sajtóban a mai nap rend-kívül heves támadásokat idézett elő a *franciákkal szemben*, amelyek a jóvátételi bizottság jelenlegi működését

egyenesen nevelésesnek jelenti ki. Ez a tény kapcsolatban a márka újabb zuhanásával a fran-cia frankban ismét egy olyan ala-csony zürichi jegyzést hozott fel-színre, amely a folyó évben még nem fordult elő s amelynek hatása alatt a párisi dollár kurzus ma elérte az 1600 os árfolyamot.

A magyar korona megítélése az egész héten igen sta-bil volt. A 20¹/₄—20¹/₂ árfolyam ugylátszik hosszú időre nyugvó pon-tot jelent.

A budapesti értéktőzsdén ennek ellenére az egész héten erős *ingadozások voltak észrevehetőek*, amelyek a hét közepén kimondott szilárdságra a hét végén pedig nagyarányu lany-haságra vezettek.

A szilárd hangulatot a hét első felében főleg Bécsből irányították, ahol az osztrák koro-nában jelenlévő kisebb lemorzsoló-dás ismét nagyobb befektetési vá-

sárlásokat hozott magával, amelyek elsősorban a magyar értékekre ter-jedtek ki.

A hét végén azonban mindkét piacon

erős pénzsűke

volt érezhető s a heti ellátásnál a helipénz megdrágulása folytán kisebb-nagyobb nehézségek kerültek fel-színre, amelyek a kevésbé tőkeerős kezeket nyereségbiztosításra ösztö-nözték. A jegyintézet mai kimuta-tása újabb

másfél milliárd bankjegycsökkenésről számolt be és így január első három hetében közel négy milliárd bank-jegy került ki a forgalomból.

A terménytőzsde az elmúlt héten a szilárdság jegyében folyt le. A 11:55 hollandi forint paritású buzára a hét végén ismét elérte a 1190 hollandi forintot. A világpiacon ál-talában

az irányzat búzában tartott, az argentiniai készleteknek az euró-pai piacra való beérkezése már kö-zel áll.

A newyorki buza ára az egész héten 12:25 hollandi forint körül mozgott és a hét végén az irányzat inkább lanyhaságra hajlónak nevez-hető. A budapesti piac átmeneti szilárdságát

a malmok keresletének megélénkülése okozta, melyek a liszt kivitel, kedvező kilátásai folytán az elmúlt napokban nagy tételekben léptek fel vásár-lókként.

— **Gazdasági cselédek kereseti adója.** A gazdasági munkások és cselédek kereseti adóját tudvalevőleg a munkaadó köteles bejelenteni január 31 ig. A mezőgazdasági ka-mara azt ajánlja a gazdáknak, hogy vonják le azt az összeget, ami átlag-osan előre láthatólag meg lesz állapítva. Például Debrecen város ta-nácsa 180.000 korona átlagban ér-tékelvén egy gazdasági cseléd évi természetbeli járandóságát előre lát-hatólag Debrecenben *havi 180 ko-rona* lesz a gazdasági cseléd átlag-os kereseti adója. A havi 16.000 koronát meghaladó javadalomnál havi 240, a 18.000 koronát meghaladó javadalomnál 380 korona a kereseti adó. A gazdasági munkásokat és cselédeket a községeknek kell meg-felelően tájékoztatni, hogy az adó-nak levonása a gazdának kötele-sége.

A Magyar Országos Mezőgazdasági, Kereskedelmi és Ipari Szövetkezel most alakult meg Budapesten és hi-vatva van az Éne tagjain kívül minden jó érzésű magyar embert, egyesíteni, akik a magyarság gaz-dasági megerősödéséhez vezető több-termelésnek hívei s a magyarság létérdeke ellen törő lánckereskede-lemnek ellenségei. A fiatal szövet-kezet már is biztosítani tudja tag-jai és az *ébredők tüzifa és szén-szükségletét, valamint gazdálatai-nak mezőgazdasági szén, nyersolaj és benzín szükségletét.* Ez irányban mindennemű felvilágosítással az Éne irodája (Egyház-tér 13) szolgál dél-után 3—7 óra között.

Nónius törzsménes felállításáról már beszámoltunk, most a mezőgaz-dasági kamara kiváltként ajánlja az érdekelt gazdák figyelmébe, hogy 31-én (szerdán) reggel 9 órakor kancáikat felvétel végett a lóvásár-térre kiválogatás és törzskönyvezés céljából megérkezni kell.

A **Baross Szövetség** hivatalos lapja új formában jelenik meg s valóban élvezetes közgazdasági olvasmányt nyújt. Kiváló szakcikkein kívül át-tekintést nyújt örvendetesen fejlődő koresztjén közgazdasági életünk minden mozzanatáról.

A TŐZSDE

MTI kiadásában és *Tóth* Lajos tőzsde-tudósító szerkesztésében megjelent 1923. évre szóló

Tőzsdei zsebnaptár

amely nélkülözhetetlen minden tőzsdei látogató, vagy tőzsdei ügyletek el foglalkozó számára.

A zsebnaptár kötés könyvetéje kive-hető és kicserélhető. Ára 500 korona és megrendelhető a Magyar Távirati Iroda debreceni fiókjánál (Kossuth utca 53. sz. telefon 841.).

Magyar korona: 20¹/₄.

Zürichi zárlat.

Berlin 2, Holland 21160, Newyork 536, London 2488, Páris 3395, Milano 2565, Prága 1540, Budapest 20¹/₄, Belgrád 430, Budapest 215, Varsó 1³/₄, Bécs 73, osztrák bélyegzett 74, Szófia 322.

Devizaközp. hiv. ár.

Napoleon 9080, dinár Belgrád 21¹/₂—3¹/₂, Amsterdam hollandi forint 1050—85 Bu-karest lei 12¹/₂—13¹/₂, Kopenhága dán ko-rona 520—45, London angol font 12325—625, Berlin márka 10—12, Páris frank 168—88, Itália lira 127—33, Prága szokol 76—80, Stockholm svéd korona 708—38, Zürichi svájci frank 496—515, Bécs o. kor. 370—80, Szófia leva 15¹/₂—16¹/₂, Newyork dollár 2660—735, Varsó lengyel márka 8¹/₄—9¹/₄, Brüsszel belga frank 152—60.

Értékpapír magánforgalom:

Az értékpapírpiacon a magánforgalom szűk keretek között mozgott. — A piac lanyhán nyitott, majd alacsonyabb árfo-lyamok kerültek felszínre. Az alacsonyabb árfo-lyamokat a pénzügyminiszternek az értékpapír forgalmi adóról tett kijelenté-sével hozzák összeköttetésbe.

Nemesfém jelentés.

1 koronás 230, 2 koronás 460, forint 600, 5 koronás 1180, 20 koronás 12900, 10 koronás 6450, ducata arany 730.

Terménytőzsde zárlat

A mai terménytőzsdén az irányzat meg-szilárdult. Már nyitáskor magas pénzáj-nlatok voltak úgy a spekuláció, mint a vi-déki malmok részéről. A buza újból 100 koronával drágult. Emelkedett a tengeri is, melyet különösen határidőre nagy téte-lekben vásároltak.

Hivatalos árak: Buza 76 kilós tiszta-vidéki 12700—800, egyéb 12600—700, 78 kilós tiszavidéki 12800—900, egyéb 12700—800, rozs 8100—200, tak. árpa 8000—300, köles 8500—9000, zab 7800—7900, tengeri 8100—300.

Előfordult kórtések: Buza 12500, Sza-bolcs megye 12650, 78 kilós Hajdumegye 12700, Nyiregyháza 12800, rozs Debrecen 7950, árpa ab áll: 8000, tengeri 9300, bud. par. március 15-ére Nyiregyháza 8200.

Vetőmagpiac

Az irányzat továbbra is szilárd. A kül-földi kereslet megesappant, de a belföldi forgalomban még mindig jelentős tételek kerülnek lebonyolításra. Az északi álla-mokból ismét élénk érdeklődés mutatko-zott lóhere és lucerna iránt. Nyers lóhere 700—800, nyers lucerna 600—700, lóhere vörös 1650—700, fehér 1700—1800, lucerna fehér 1120—30, vörös 1050—70, repce 19—20000, napraforgó 11500, bökköny za-bos 160—70, csillagfü 80—100, bab tarka 75, fehér 100—2, lencse apró 70—75, pap-rika nagyszemű 260—90.

Borjelentés.

A borpiacon gyenge kínálat folytán to-vábbra is szilárdság mutatkozik. A szil-árdulásra a várható ausztriai exportüzlet is hatással van. Az árak vasúthoz szállítva lejelteti boroknál a következők: Tiszavidéki 10 fokos vegyes 60—65, zöldesfehér 80—90.

Nyílt-tér

Markó Elemért, a „Hajdúföld” hirdetés-szerzőjét január 23-án elbocsátotta állásá-ból a vállalat, így nevezett semminemű pénz átvételére nem jogosult.

Debrecen legolcsóbb bevásárlási forrása a Hajdusági férfi- és gyermekruha áruház

Piac-utca 67. Frohner-szálló épület. Borkabátok és öltönyök óriási választékban

Speciális

szőrme és keztüfésztés mély feketre és minden színre felelősséggel. Női és férfi kalapok, mindennemű fonalak fehérítése és festése minden színre minta után, rögzítéssel n. pállóan, tömegmunkákat vállaltok, gyorsan és pontosan készítek.

HUNGÁRIA gőzmosó kelme- és ruha-festő vegyítisztító vállalat Debreczen, Péterfia 4.

Cégtulajdonos **LIBÁNDY ANDOR**

ELSŐ DEBRECZENI NAGY

Nickelező CSISZOLDA

PONGRÁCZ műlakatosság

Elsőrendűen nickeloz orvosi, technikai műszereket, autókocsrészeket, korcsolyákat.

KILLEREDE BUTORGYÁROS

udvari szilvó villanyóra berendezett műbutorgyára Debreczen, Ferencz József-ut 68. szám. Ajánlja a dunn felszerelt szilvákészítményű butorkárákat a legújabbosabb árakban. Nagy választék ólós butorokban is!

Szücs Zsigmond és Tarsa

cipész, Csapó-utca 98. Kész cipő és eszmi állandóan kapható. Megrendeléseket jutányos árban számítunk.

ELSŐRENDŰ

Zománcos edények

és háztartási cikkek kaphatók **SESZTINA LAJOS** vaskereskedésében.

A régi **BÉKEIDŐBELI** minőségben kapható ismét a közkezdvelt **BALÁZS ÖDÖN-FELE**

Bajuszpedrő

a „Reménység” gyógyszerárban Debreczen, Csapó-utca 22. szám.

Fogműterem Budapestről

Mufassa meg a rossz fogát és műfogát **VARY JÁNOS** államilag vizsgázott fogásznak. Mérsékelt díjazás. — Felvilágosítás díjtalan. Darabos-utca 18. (Nagytemplom mögött)

Könyvujdonságok:

- Gr. Teleki: Modern földrajz és oktatás 710 K
- Schmidt: Tisza István boldog évei 426 K
- Szilády: A mi Erdélyünk 592 K
- Horatius költeményei I-II. 710 K
- Ford. Csengeri 710 K
- Kogutovicz Zsebatlasz 1923. 592 K
- Huzella: Háboru és béke 710 K

Kaphatók Csáthy m. kir. tudományegyetemi könyvkereskedésében, Debreczen, Ferencz József-ut 8.

Rikkancsok

magas fizetéssel felvételnek a „HAJDUFÖLD” kiadóhivatalában Piac-utca 59.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések díja hétköznap 10 szög 30 kor, minden további szög 3 kor. Vasár és ünnepnapokon 19 szög 40 kor., minden további szög 4 kor. Vaatagabb betűből szedett szavak kétszeresen számítanak

Ócska tégla
nagy méretű, deszka minden mennyiségben kapható **Bálint Lajos** butoráreskedésében, Kossuth-utca 11.

Eladó
1 teljeseen új fehér batizsi ruha. Cim a kiadoba.

Egy
teherhordó szánka és kis vasszánka eladó. Kut u. 122. sz. Közép lakás.

Intésőt
vagy percentest keresek **Erkörtvélyes-Mihályfalvi** ezerkét-százholda birtokom kezelésére. Ajánlatok és bizonyítványok a fizetési igény megjelölésével **Patáky Sándor** nyug. ref. lelkész címére küldendők **Helyben Széchenyi utca 43.**

Kaucióképesek e'önyben részesülnek

Utlevélre
vizumot Románia kivételével, legrovidebb időn belül megszerzi **Konrad Simonffy** u. 32. Jegyiroda megbízásából.

Eladó
erős jó karban levő butorok és 1 öntött vas sparhelt. Cim a kiadoban

Gyakorlóit
gépirót vagy gépirónót azonnal felvesz ügyvéd **Deák Ferenc** u. 9.

Kereskedelmi
irodai gyakorlatl bíró leány felvételt keresek **Gézánál**. Jelentkezni lehet sajtókezeléig irt ajánlatlalt.

Pinomabb
foltozást, stoppolást elvállalok, házakhoz elmegyek. Cim a kiad b.m.

Kenyerhaját
veszek. Telefonerteítésre házhoz megyek. Telefonszám 3-48

Ne tessenek már érdeklődni a martinkai 4 nyilas eladó szőlő után **mert elkel!!!**

De itt van ám ismét egy csoda szép szőlő, telen nyáron lakható villával, fenyvessel, gyümölcsösökkel és konyhakerttel!

A Bocskaiában!

Éppen az állomás mellett! Rögtön birtokbavehető!

Ki ne látta volna már éppen az állomás mellett, az erdő szélén levő, legelső tornyos villát? Az állomáshoz fél percnnyire. Ki ne ösmerné ott a Mihalovits féle nyaralót? Ezt a csoda, bájos helyet? Ez az!

Aláncézett, magas földszintes épület, modern 4 szobás lakással, hatalmas üvegezett zárt verandával, mellékhelyiségekkel. Elkülönített majoreági udvar, sertésóllal és baromfióllal. A terület egy katasztrális hold. Kitűnő erőben levő csemege és borsóöllővel, gyönyörű fajgyümölcsösökkel, konyhakerttel parkkal és fenyvessel. Kitűnő vízi kut.

Vagyonmegosztás miatt eladó!

Ma megkapható 2 és fél millió koronáért.

Ezen nyaraló felett is a Nagy Lajos Országos Ingatlanforgalmi Vállalat rendelkezik, egyedül csak ott köthető meg a vétel, ott teendő le a vételi foglaló is. Iroda Veres-utca 9.

GUZMOSODA, RUHA FESZTESZET, VEGETISZTÁS.

Palotai Lajosnál HÁZI MOSÁS KILÓRA Egyháztér 5. Batthyány u. 26.

C SURKA „KEGYELET”

TEMETKEZÉSI VÁLLALAT

Debreczen, Kossuth- u. 8. (Köicsönsegélyező épület)

Telefon nappal **381.** Bármilyen kivitelű temetéseket vidéken is a legolcsóbb napi árakon a legfigyelmesebb kiszolgálás és személyes felügyelet mellett végz. Saját lovak. Díszes gyászkoosik.

Telefon éjjel **57.**

48 óra alatt

2 szobás lakásba **beköltő het!!!**

Lakó nincs!

Több mint egy k. hold szántóföld. Van pedig ezen ház a zsvibvásár-tér közvetlen közelében, a Mórle telep és a temető között levő

Luther-utca 18. szám

alatt. Ujjonnan épített téglapüület. palatetővel fedve, 2 szp stukatoros szoba, konyha és spez. 6 darab jösszagra istálló. Sertésöl 30 sertésre. Cse-éptetés magtár 100 mázsa terményre, alatta hatalmas baromfióll Kocsiszin, kamara, raktár! Nagy konyhakert.

És mindennek az ára csak 3 millió korona.

A vétel egyedül és kizárólag a Nagy Lajos irodában köthető meg Veres utca 9. szám alatt. Telefon 13-75.

Lószerszámveretek

butóveretek

kárpitos szerszámok **BÉSZLER LAJOSNÁL** Széchenyi utca 2.

Ramminger hölgytödrász

Divatos hajmunkák készítése. **Varga-u. 1.** Speciál hajfestő.

Villamos selgemernők behuzását

vállalja **Görcsös Lajos** BATHYÁNYI-UTCA 26. SZ Villamos szerelési anyagok Izzólámpák állandóan raktáron.

Hangszerek - Zongorák - Gramofonok

Minden hangszertünkért jótállást vállalunk.

Hirálji udvari **hangszergyár**

STERNBERG

BUDAPESTEN, RÁKÓCZI-UT 60 C. számu saját palotájában. Irja meg azonnal, hogy milyen hangszere van szüksége és mi arról díjtalanul küldünk árajánlatot, ha ezen újságra hivatkozik. Juttatandó hangszert küldje postán gyárunkba. — Juttényosan újjalaktjunk. Gramofon tulajdonosoknak legu bb hangieszközről ingyen és bérmentve küldjük műsor-jegyzékünket.

Elhalálozás folytán vagyonmegosztás miatt **sürgősen eladó** és minden elfogadható árért megkapható

egy hatalmas, félemeletes ház a Csapó-utca végén jobb kéz felől az Apafi-utcában, az

Apafi-utca 28. sz. ház

a Csapó-utcai sarokház mellett. Valóságos várkastély, 12 rendbeli lakással.

A vételi ügylet megköthető az örökösök kizárólagos megbízottjával a Nagy Lajos Országos Ingatlanforgalmi Vállalattal a Veres-utca 9. sz. alatti irodában.

